

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 75

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua, chúng ta đã học xong chánh văn 4. Mặc dù mới hết chánh văn 4, nhưng chắc là sợ các bạn giải đãi, rồi lại bỏ bê việc học hành nên hôm nay trước khi vào bài mới, Tiến sĩ Thái đã sốc lại các bạn ngay về thái độ học tập Đệ Tử Quy nên như thế nào.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Chào các bạn buổi chiều. Hôm nay có bạn nào đọc qua một lượt Đệ Tử Quy buổi sáng chẳng, có ai không ạ?

[Các bạn giơ tay tôi xem với ạ? Thế là không có bạn nào đọc đúng không ạ? Vậy chỉ có 2 khả năng. Một là rất viên mãn vì họ thuộc hết. Hai là không ai chịu đọc cả. Bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu nghe bài của tiến sĩ Thái:]

1. Cầu học vấn, quan trọng nhất chính là kiên trì

“Hiếu học cận hồ trí” là kẻ ham học thì sẽ có trí tuệ. Chỉ cần mọi người giữ mãi tâm hiếu học này thì đạo đức và học vấn nhất định có thể thành tựu.

Tô Cách La Đề, *[đấy, dịch ra thì thế nhưng chính là Socrates, sinh từ năm 469-399 trước công nguyên]* là một nhà triết học rất nổi tiếng của cổ Hy Lạp. Lần đầu tiên dạy học sinh, ông nói:

- Hôm nay chỉ dạy một động tác rất đơn giản, chính là đưa tay tới trước, sau đó đưa tay về sau. Cứ đánh tay như vậy, làm 300 cái.

Khi làm xong, ông nói với học sinh:

- Các em nhớ mỗi ngày đều làm một lần, 300 cái.

Học sinh cảm thấy như thế nào? Rất là đơn giản. Nhưng sau một tháng, ông hỏi học sinh:

- Hiện nay ai còn đánh tay mỗi ngày thì đưa tay lên cho thầy xem?

Chiếm khoảng 90% mà thôi.

Sau 2 tháng hỏi lại chỉ còn 30% mà thôi.

Một năm sau hỏi lại chỉ còn duy nhất một người, người đó là ai? Platon, nhà triết học cổ Hy Lạp, là học trò của Socrates, chính là truyền thừa của Socrates, nhà triết học quan trọng thứ 2 của phương Tây.

[Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm với các bạn ạ. Cái động tác tưởng là đơn giản như thế, chỉ có giơ tay lên giơ tay xuống, ai cũng tưởng là ngon lành cành đào, vậy mà một năm sau hỏi lại thì cả lớp chỉ còn có một người duy nhất giơ tay, và người này chính là người thành tựu. Cho nên học phải kiên trì.

Bây giờ tôi xin hỏi các bạn xem, lớp học của mình ở đây liệu có như vậy không ạ? Tức là nếu may mắn lắm thì sau một năm nữa cũng chỉ còn duy nhất một người như Platon, có khi cũng chẳng còn ai nữa ấy ạ.

Cổ nhân nói: “Tu hành nhất niên Phật tại tiền, nhị niên Phật tại Tây thiên, tam niên bất kiến Phật”. Hoặc là “tam niên thì Phật hóa vi vân thiên”, nghĩa là năm đầu Phật ở ngay trước mặt, tinh tấn lắm, năm thứ hai Phật đã về Tây rồi, sang năm thứ ba chẳng còn thấy Phật đâu nữa, Phật cũng mất luôn, thành mây thành khói rồi.

Câu này giải thích ra có nghĩa là: Sự tu hành năm đầu tiên thì rất tinh tấn, luôn đặt Phật lên đầu. Năm thứ 2 bắt đầu sự tinh tấn này là giảm sút, bắt đầu là giải đãi. Phật bắt đầu là đưa xuống hàng thứ yếu rồi. Đến năm thứ 3, lúc đấy lại danh vọng lợi dưỡng lôi bạn đi rồi. Bạn đặt Phật xuống sau cùng, không còn để lên đầu nữa, mà bạn đặt cái gì lên đầu? Tiền.

Cho nên có thể thấy rằng sau 3 năm nữa, lớp học này của chúng ta cũng không thể ra ngoài lời cổ nhân đã nói, tức là may mắn lắm chỉ còn lại duy nhất một Platon, có khi cũng chẳng còn ai.

Nói thật với các bạn, làm “nghề giáo” chẳng ai muốn điều này. Nhưng tôi biết nhiệm vụ của tôi hàng ngày là vẫn phải upload bài đều đặn, dù bạn có học hay không. Vì mục đích của tôi là nếu khi nào bạn lại khởi phát tâm muốn học, hoặc bất kỳ ai muốn học, thì chỉ cần lấy lại những bài này là được, sao cho có thể hỗ trợ được những người hữu duyên.

Tuy nhiên, ở đây thì ít nhất, tôi cũng nhận thấy rằng có rất nhiều bạn đã cùng tôi đi từ năm 2014, vẫn cứ bền bỉ.

Nhưng mà hôm nay cũng là để xóc lại các bạn, và tôi hy vọng rằng các bạn sẽ tiến bộ hơn lớp của Socrates, là chỉ có 1 người. Lão cư sỹ Lý Bình Nam có nói: Một vạn người tu chỉ có 2-3 người chứng đắc. Nhưng mà tôi hy vọng rằng cái 2-3 người chứng đắc trên một vạn người tu đấy là mốc trung bình của cả thế giới. Còn đối với Việt Nam, Phật giáo đối với chúng ta là quốc đạo, Nho giáo thì đã thâm nhập vào chúng ta từ ngàn đời xưa rồi, cho nên các bạn đã có cái nền tảng. Nên tôi hy vọng rằng ở Việt Nam hay cũng như ở tốp của chúng ta đây thì không phải là một vạn người tu chỉ có 2-3 người chứng đắc, mà chúng ta sẽ là một vạn người tu rất nhiều người chứng đắc. Chúc các bạn như vậy ạ!

Tiến sỹ Thái giảng tiếp:]

Trong chỉ điểm của Tô Cách La Đề, chúng ta sẽ biết thật ra cầu học vấn, quan trọng nhất chính là kiên trì. Khi chúng ta mỗi ngày đều có thể tranh thủ thời gian để thâm nhập kinh điển của Thánh Hiền, “Nước chảy đá mòn” nhất định có thể thành tựu. Chúng ta cũng nên duy trì thái độ như vậy.

[“Đừng cam chịu, không thua kém. Thánh và Hiền, dần làm được.” Nếu như bạn học kiên trì, thì có một ngày nhất định bạn sẽ thành tựu. Đây là câu chuyện con Thỏ và con Rùa. Bạn có nhớ Thỏ và Rùa cùng rủ nhau đi học không? Thỏ thì cậy rằng là ta nhanh, thế cho nên là nào là đi gọi bắt bướm, đuổi hoa khắp mọi nơi. Đến khi quay ra thì bắt đầu là: “Chân vắt lên vai; Đến trường vẫn muộn”. Cho nên chúng ta sẽ học bài con Rùa,

cứ chậm nhưng chắc, ngày nào bạn cũng đi, ngày nào bạn cũng đi, thì nhất định bạn sẽ đến.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ví dụ nói, mỗi ngày học thuộc năm câu Luận Ngữ hoặc là thuộc lòng ba câu. Cứ như vậy suốt một năm, bạn có thể học hết toàn bộ cuốn Luận Ngữ. Thế nên chúng ta nhất định phải duy trì thái độ học tập như thế.

Tôi thường giao lưu với rất nhiều thầy cô giáo, sau buổi học tôi hỏi họ:

- Trạng thái học tập năm ngày này thế nào, so với cuộc đời của quý vị, có khi nào siêng năng hơn năm ngày này chăng?

Họ đều nói:

- Không có!

Họ cảm thấy năm ngày này là thời gian học tập chuyên chú nhất trong đời họ. Tôi nói:

- Đây là điểm bắt đầu, nhưng chắc chắn không phải kết thúc, mà quý vị nên giữ mãi thái độ học tập này.

[Không có Tiến sĩ Thái chia sẻ xong 40 VCD, mỗi ngày 8 tiếng, là 5 ngày đúng không ạ? 5 ngày Tiến sĩ Thái chia sẻ xong, bạn ‘chữ thầy trả thầy’ thì chả có tác dụng gì.]

Ý thứ hai:

2. Cầu học vẫn phải nỗ lực để khai phát tiềm lực

Có một vị chủ nhiệm giáo vụ đến học năm ngày. Sau khi học xong ông ta mời tôi đến diễn giảng ở trường ông. Ông nói: Những gì ông ghi chép trong năm ngày này, số lượng ghi chép nhiều hơn ông học đại học bốn năm.

[Nỗ lực rất ráo đến như thế, tìm mọi cách, hết sức để như coi như là “Cá vượt vũ môn”, nhảy qua một cái là xong. Cũng như trong kinh Vô Lượng Thọ, Phật dạy là sao ạ? “Chỉ cần khó nhọc một đời, về sau sẽ

được hưởng an vui mãi mãi.” Nhưng mà không chịu, nên mới thành thế này, nên bây giờ vẫn cứ khoanh chân ngồi đây nghe “Chia sẻ Đường Đến Hạnh Phúc”. Ít nhất là chúng ta đã có một cái nhân duyên là chúng ta đã nghe chia sẻ, là chúng ta đã có nhân duyên lớn.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Nhưng vì sao năm ngày này thái độ học tập của họ tốt như vậy. Tra cứu nguyên nhân của nó là vì họ cảm thấy học vấn của Thánh Hiền đích thực có thể lợi ích cho học sinh, khiến phần trách nhiệm của họ được khởi dậy. Cho nên cuộc sống có chí hướng, nhất định có thể khai phát tiềm lực. Ngoài ra chúng ta phải nỗ lực thực hiện.

[Tôi chia sẻ với các bạn nhiều lần. Một cái tảng băng to, bây giờ bạn muốn làm như thế nào cho nó vỡ? Bạn cung cấp cái nhiệt lượng, mà lại cái nhiệt lượng của bạn lại chỉ nóng bằng cái que hương đốt thôi. Cái tảng băng nó to bằng cái nhà này thì đến bao giờ nó mới có thể gọi là tan chảy được đây?

Vậy mà bạn niệm Phật một tí, bạn làm phước thiện một tí, rồi bạn bảo rằng là mãi chẳng thấy quả báo đến. Trong khi nghiệp của bạn thì như cái tảng băng nó to bằng cái nhà này.

Vậy thì học như thế nào để khai phát tiềm lực?

Tôi còn nhớ ngày trước khi phụ thân tôi dạy tôi về học ngoại ngữ, vì cụ rất muốn tôi học được Cổ Hán Văn. Đây, cái đáng tiếc là tôi đã không học được. Tôi vẫn chia sẻ với các bạn cụ là tác giả dịch cái cuốn gọi “Hiệp Kỷ Biện Phương Thư”, 2 tập dày toàn Cổ Hán Văn. Đây là cuốn sách của vua Càn Long, ở trong tủ sách Tứ Khố Toàn Thư.

Cụ muốn tôi học ngoại ngữ, học Cổ Hán Văn, tôi không học được. Cụ bảo thế này này:

- Mỗi một ngày con chỉ cần học một từ, vậy thì 365 ngày là con được 365 từ. Con chỉ cần học 3 năm, con đủ 1 nghìn từ là con đủ thừa vốn để con dịch rồi. Mà con phải hiểu là không cần đến 1 nghìn, sau khi con học này, 1 năm 365 ngày, mỗi ngày chỉ cần đúng 1 từ, thì đến lúc như là con châm cái cây hương con đốt vào đấy mà, con cứ chuyên chú vào một chỗ, mà không cần phải nó tan chảy hết mà lúc đến trúng vào cái điểm ấy, đến

lúc nó nứt cái tảng băng ra, là nó òa một cái là cả cái tảng băng ấy nó vỡ vụn, nó rơi xuống thành từng tảng, từng tảng là thành công.

Cho nên đây, học phải nỗ lực để khai phát tiềm lực.

Mới học hết chánh văn 4, vậy mà Thầy đã phải nhắc nhở chúng ta là học phải kiên trì, học phải nỗ lực để khai phát tiềm lực.

Bài học của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta sẽ dừng tại đây. Trước khi sang Chánh văn 5 chúng ta sẽ cùng:

TRAO ĐỔI VỀ THÁI ĐỘ HỌC TẬP CỦA LỚP CHÚNG TA HIỆN NAY

Hiện nay thì lớp chúng ta theo tôi thì có 2 thái độ:

Một là: Rất nôn nóng mong muốn đi nhanh hơn nữa;

Hai là: Giải đãi, học tùy hứng, thích thì học, không thì bỏ bê, mà thường thì là lười nhác bỏ bê.

Sau đây chúng ta sẽ chia sẻ về từng thái độ học tập ạ.

1. Với thái độ nôn nóng muốn học thật nhanh

Có đồng học hỏi tôi thế này.

Thưa Bà, con khi đọc Đệ Tử Quy có băn khoăn mấy điểm này, con muốn được nghe Bà chia sẻ ạ.

Đệ Tử Quy là xuất phát từ văn hóa Nho gia, dạy người ta làm người, làm một người tốt. Đối với thế tục thì khẳng định là rất tốt, nhưng đối với người có chí tu hành Phật Pháp thì công phu nên đặt mấy phần ở đây? Bởi lẽ đọc sách Tiểu học thì không lên được Đại học.

Hơn nữa, năm tháng đời người là hữu hạn, thời gian thì không chờ. Nếu dụng tâm không đúng có thể uổng phí cơ duyên. Nghĩa là Đệ Tử Quy là tốt, nhưng nên có tỉ lệ thế nào cho thích hợp ạ?

Trong một bài đọc của Lão Tử khuyên Khổng Tử mà con hiểu được là, điều Khổng Tử dạy là Hữu Vi, không thoát được luân hồi sinh tử. Bởi

vậy, Phật Pháp và văn hóa truyền thống bắt nguồn từ Nho - Thích - Đạo [Nho ở đây chính là Nho giáo, Thích là Phật giáo như tôi đã chia sẻ, và Đạo là Đạo giáo] là có khoảng cách. Văn hóa truyền thống giúp trải thảm cho người tu Phật thành tựu, nhưng dùng không khéo lại thành ràng buộc trói con người không hồi thiên được.

Con mong nhận được chia sẻ của Bà, con xin cảm ơn Bà.

Trả lời:

Kính gửi đồng học!

Về câu hỏi của bạn, tôi xin chia thành 2 ý như sau:

1. Nên để thời lượng học *Đệ Tử Quy* như thế nào cho thích hợp?

2. *Đệ Tử Quy* là pháp hữu vi của Nho gia, vậy liệu có thể thoát được luân hồi sinh tử hay không?

Với 2 ý này, nói thật tôi cũng chẳng có cái năng lực để mà trả lời được đâu ạ. Mà hầu khắp đều là các câu trích dẫn từ các bài giảng của Hòa Thượng Tịnh Không, và một phần là của Hòa Thượng Thích Thiện Tâm mà tôi tổng hợp lại được. Phật cũng dạy “Y ý bất y ngữ”. Mong các bạn thông cảm.

Chúng ta bắt đầu chia sẻ ý:

Thứ nhất: Nên để thời lượng học *Đệ Tử Quy* thế nào cho thích hợp?

Chắc hẳn vì bạn thấy chúng ta đã chia sẻ *Đệ Tử Quy* đã đến lần thứ 4 mà vẫn chưa dùng nên bạn mới hỏi câu này.

Vâng ạ, chúng ta bắt đầu chia sẻ:

Trước hết tôi cũng muốn nhắc câu hỏi này để nhắc lại với bạn về *Nền tảng tu hành*, vì không có nền tảng tu hành này thì bạn tu gì cũng không thành công.

Phật dạy: “Bất tiên học Tiểu Thừa, hậu học Đại Thừa giả, phi Phật đệ tử” (có nghĩa là “Nếu trước hết không học Tiểu Thừa rồi mới học Đại Thừa, thì không phải là đệ tử của Phật”)

Tuy nhiên, Tiểu Thừa ngày nay ở Trung Quốc đã không còn. Nguyên nhân, ấy chính là vì người xưa đọc những sách vở của Nho Gia, Đạo Gia Trung Quốc, như là Khổng Tử, Lão Tử, Trang Tử. Những điều mà Khổng Tử, Lão Tử, Trang Tử nói quả thật là không kém với Tiểu Thừa. Nói một cách khác, “Tiểu thừa” đã bị Nho Gia, và Đạo Gia Trung Quốc thay thế.

Hơn nữa, kinh điển Tiểu thừa lại rất nhiều. Nên để phục vụ cho việc tu học thời hiện đại, đây bận rộn này thì quả thực sẽ là rất khó. Do vậy, nếu từ Nho, Đạo mà vào Phật pháp thì chẳng cần phải học pháp Tiểu Thừa, trực tiếp tiến vào Đại Thừa, đạo lý chính là như vậy.

Vậy cần phải tu học như thế nào ạ?

Trong Quán Kinh, Phật dạy bạn: Nhất định bạn phải tu Tịnh Nghiệp tam phước thì mới có thể “liễu sinh tử, thoát luân hồi”. Bạn lưu ý câu này nhé “Nhất định bạn phải tu Tịnh nghiệp tam phước thì mới có thể liễu sinh tử thoát luân hồi”. Không thể khác được.

Mặc dù vô lượng vô biên pháp môn đều có thể viên thành Phật đạo, nhưng tất cả đều là xây dựng trên cái cơ sở của “Tam phước” này. Nếu xa lìa “Tam phước” thì bất kể tu học pháp môn nào cũng đều không thể thành tựu. Bạn hãy nghe:

Phước thứ nhất: “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp”. Bạn làm được điều này thì bạn sẽ được thân trời người. Đây chính là tiểu thừa

Phước thứ 2: “Thọ trì tam quy, giữ gìn giới cấm, bất phạm oai nghi”, bạn làm được phước thứ 2 này thì bạn đắc quả vị nhị thừa (chính là A La Hán và Bích Chi Phật). Đến đây là thời điểm rất quan trọng, vì bạn siêu thoát tam giới, liễu sinh tử, thoát luân hồi rồi.

Phước thứ 3: Phát tâm Bồ Đề, thâm tín nhân quả, đọc tụng đại thừa, khuyến tán hành giả” (bạn đắc quả vị Bồ Tát) – Đây chính là Đại thừa.

“Tịnh nghiệp tam phước” này là nguyên tắc chỉ đạo cao nhất của học Phật, là tịnh nghiệp chánh nhân của chư Phật mười phương ba đời. Tất cả Bồ-Tát thành Phật đều phải tuân thủ ba điều này. Cái này là gốc của giới luật.

Qua đây có thể thấy, trước tiên bạn phải Học làm người đã. Cho nên phước thứ nhất - “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp” chính là bài học khóa nhân gian cần thiết.

Vậy “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng”, bạn học ở đâu ạ? Phương pháp học tập của chúng ta là thực tiễn “Đệ Tử Quy”. Đây là tiêu chuẩn thấp nhất, là để tất cả chúng sanh, người người đều có thể làm đến được cái tiêu chuẩn này.

Không có cái tiêu chuẩn này thì ngay Mạnh Tử, Khổng Tử đến giảng văn hoá truyền thống cho bạn, bạn cũng không học được; Không có cái tiêu chuẩn này thì thậm chí Thích Ca Mâu Ni Phật, A Di Đà Phật đến dạy bạn, bạn vẫn là phàm phu. (Câu này là tôi trích nguyên ở trong Tịnh độ Đại kinh khoa chú - tập 11, chủ giảng: Hòa Thượng Tịnh Không)

Còn “Từ tâm bất sát” bạn thực hiện ở đâu? Ở “Thái thượng Cảm Ứng Thiên”. Đây chính là giáo dục nhân quả. Trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên có dạy bạn là: Muốn trở thành thiên tiên thì phải làm được 1300 điều thiện. Muốn trở thành địa tiên thì phải làm được 300 điều thiện. (Nguyên văn: “Dục cầu thiên tiên giả, đương lập nhất thiên tam bách thiện. Dục cầu địa tiên giả, đương lập tam bách thiện”). Vậy là bạn nâng cấp lên rồi, bạn học làm thân trời hay là thân tiên.

Cuối cùng của phước thứ nhất này chính là “Tu thập thiện nghiệp”: Thập thiện nghiệp đạo không dễ dàng làm được nếu như bạn không có cái nền tảng bên trên.

Tại sao bạn lại không dễ, mà cổ nhân thì lại rất là dễ dàng vậy? Vì nền tảng của cổ nhân sâu dày vững chắc, đã học Nho giáo, Đạo giáo rồi ạ. Cho nên thập thiện nghiệp rất dễ dàng để làm được. Khi bạn có cái nền tảng là Đệ Tử Quy và Thái Thượng Cảm Ứng Thiên này rồi thì tất thấy đều không thành vấn đề nữa. “Thập Thiện Nghiệp Đạo” bao gồm: “Không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm, không vọng ngữ, không hai lời, không thêu dệt, không ác khẩu, không tham, không sân, không si”,

tất thấy đều không thành vấn đề. Bạn có thể làm được rất dễ dàng rồi, không còn khó nữa.

Còn không có cái nền tảng phía trước chính là Đệ Tử Quy và Thái Thượng Cảm Ứng Thiên này, thì “thập thiện nghiệp” không thể làm được, hữu danh vô thực. Đây là bài học nền tảng khoá nhân gian cần thiết.

Vâng ạ, tôi xin nhắc lại ạ, đây là bài học nền tảng khoá nhân gian cần thiết.

Sau khi bạn tốt nghiệp được cái nền tảng khoá nhân gian rồi lúc đấy hẳn nói đến chuyện gọi là liễu sinh tử thoát luân hồi chứ ạ.

Có bạn bảo rằng là chỉ cần niệm câu Phật hiệu là có thể vãng sanh Tây Phương Cực Lạc Thế Giới, vì Phật đã dạy trong kinh A Di Đà rồi mà, chẳng nhẽ Phật lại vọng ngữ sao? Làm gì mà phải rắc rối đến như thế?

Vâng ạ, đúng là trong kinh A Di-Đà, Phật có dạy: **“Nhược hữu thiện nam tử, thiện nữ nhân, văn thị kinh, thọ trì giả, cập văn chư Phật danh giả. Thị chư thiện nam tử, thiện nữ nhân giai vì nhất thiết chư Phật chi sở hộ niệm.”** (nghĩa là: Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nhân nào, nghe kinh này mà thọ trì, và nghe danh hiệu chư Phật, thời những thiện nam tử cùng thiện nữ nhân ấy đều được tất cả chư Phật sở hộ niệm.)

Bạn nghe vậy bạn tưởng rằng bạn làm đã được một ít chút việc tốt thì bạn đã là “thiện nam tử, thiện nữ nhân” rồi, nên bạn chỉ cần niệm Phật là có thể vãng sinh Tây Phương Cực Lạc.

Nếu bạn hiểu như vậy là không phải đâu ạ, vì tiêu chuẩn làm người của bạn ít nhất phải thực hiện được ngũ giới, thập thiện thì bạn phải làm được đến 70-80% ạ.

Bây giờ tôi chỉ nói riêng Ngũ giới, bạn tự xem nhé. “Không sát sinh, không trộm cướp, không tà dâm, không nói dối, không uống rượu”. Bạn có thể nói với tôi rằng không sát sinh, không trộm cướp, không tà dâm, bạn bảo bạn làm được. Tuy nhiên cái làm được này thì mới chỉ tính là theo ý thô thôi ạ, chứ tôi chưa kể là nếu tính theo cái ý gọi là tinh thì bạn chưa làm được đâu. Nhưng còn không nói dối thì bạn làm được chưa? Nếu chưa làm được, thì làm người bạn còn không làm nổi, nói gì đến làm “người thiện nam”, “người thiện nữ” đây.

Cho nên muốn là thiện nam tử, thiện nữ nhân như kinh A DI ĐÀ dạy thì bạn cần phải làm sao? Bạn hãy nghe Hòa Thượng giảng nhé:

“...Tiêu chuẩn của chữ Thiện này là gì? Chính là phước thứ nhất trong Tịnh nghiệp tam phước, tức là bạn phải làm được “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp”, thì lúc ấy bạn mới đạt được cái tiêu chuẩn “thiện”, hay còn gọi là thiện nam tử, thiện nữ nhân. Còn ta tự cho rằng mình thiện, cái này thì không được, vì đây là dùng tiêu chuẩn của mình, cần phải dùng tiêu chuẩn của Phật. Tiêu chuẩn tuyệt đối của Phật chính là thập thiện nghiệp. Cho nên trước tiên bạn phải nắm được cái chữ “thiện” này.

Chính vì vậy mà phước thứ nhất trong Tịnh nghiệp tam phước chính là nền tảng của tu học để được thân người. Đó chính là bài học nhân gian cần thiết.

Cho nên đúng như bạn nói, Đệ Tử Quy là Tiểu học, sau đó muốn liễu sinh tử thoát luân hồi thì chúng ta sẽ phải học tiếp lên trung học, rồi đại học, rồi nghiên cứu sinh. Lấy được bằng Tiến sĩ là bạn tốt nghiệp, thành tựu viên mãn đạo quả.

Tuy nhiên, đúng như bạn hỏi, nên để thời lượng học Đệ Tử Quy như thế nào cho thích hợp?

Tôi đoán chắc vì bạn thấy chúng ta chia sẻ Đệ Tử Quy đã đến lần thứ 4 mà vẫn còn có khả năng chưa dừng. Vậy thì Thái Thượng Cảm Ứng Thiên, Thập thiện nghiệp đạo bao giờ thì học đây? Vậy là bài học nhân gian mãi vẫn chưa hoàn thành, nói chi đến các bài học của pháp xuất thế gian. Trong khi thời gian thì cứ trôi, không đợi ai cả, nhớ ra vô thường bỗng chợt đến thì thôi phí cả cuộc đời rồi.

Vâng ạ, câu này tôi xin trả lời bạn như sau: **Không có thời gian hạn định cụ thể cho việc học “Đệ Tử Quy” đối với từng người.**

Ví dụ, với người lợi căn, lợi trí, bạn chỉ cần 6 tháng là bạn đã học tốt được Đệ Tử Quy, bạn hành thành thực Đệ Tử Quy viên mãn. Bạn liền tốt nghiệp, bạn tốt nghiệp tiểu học, lên lớp, sẽ không ở lại cõi người nữa mà đi đến cõi trời. Nhưng cõi trời có bài khoá của cõi trời, từng bước từng bước hướng lên trên. Đến khi bạn học tốt thì tất cả cái bài khoá của vũ trụ này, bạn sẽ được tốt nghiệp.

Nếu học không tốt, bạn bị lưu ban. Thậm chí nếu như bạn phạm phải lỗi lầm nghiêm trọng, thì không phải là lưu ban, bạn sẽ bị giáng cấp, bạn sẽ bị giáng xuống súc sanh, ngựa quỳ, và địa ngục.

Vậy tiêu chí nào biết bạn đã tốt nghiệp Đệ Tử Quy? Là bạn phải hành viên mãn được 113 điều của Đệ Tử Quy.

Nhưng làm sao biết được là bạn đã hành viên mãn được 113 điều của Đệ Tử Quy ạ? Đó là cái căn bản làm người là Hiếu bạn phải có, căn bản làm việc là Liêm bạn phải có; Thái độ làm người là “nhân, lễ, nghĩa, trí, tín” bạn phải đầy đủ; Thái độ làm việc là thành thật, khiêm hạ, có trách nhiệm và nhẫn nại, bạn cũng phải có đầy đủ.

Nhưng nói thật là việc thực hành thuần thực Đệ Tử Quy này không dễ, vì ta ngày nay đều không được học lễ từ nhỏ, nên nay mới phải bổ túc lại. Nên để thay đổi được tập khí gọi là bất hiếu, bất để, bất tín, rồi bất kính, rồi bất cần... hoàn toàn không dễ dàng. Cổ nhân có câu: “Giang san dị cải, bản tính nan di” (có nghĩa là giang sơn thì dễ đổi, nhưng bản tính thì khó dời). Chính vì vậy mà chúng ta mới phải rà đi rà lại Đệ Tử Quy như thế này. Vậy mới nói, đây là cái lớp học cứu pháp thân huệ mạng, cho nên không thể mua bán điểm được. Cho nên nếu biết đời người là ngắn ngủi thì Đệ Tử Quy đã dạy cho bạn là **“Thời gian ít, cần chăm chỉ, công phu đủ, liền hiểu thông”**.

“Người hiện tại học Phật không có phương pháp, tất cả đều không thực tế, chính là gì ạ? Là học vượt cấp. Không nương theo quy củ của Phật. Sách Nho gia cũng không đọc, sách Đạo gia cũng không xem, lại coi thường Tiểu Thừa. Vừa học bèn vào thẳng ngay Đại Thừa là điều không thể được. Lăn lộn với Đại Thừa suốt đời mà có thành tựu gì hay chăng?

Kinh Vô Lượng Thọ Phật giảng vào lúc nào? Giảng vào thời kỳ Phương Đẳng. Phía trước Phương đẳng thì có 12 năm cơ sở là A Hàm (chính là Tiểu thừa đấy ạ). 12 năm này chúng ta lược bỏ nó, không học nữa, vậy có được không?

Cũng giống như nói đi học, chưa học tiểu học bỗng chốc liền lên trung học, lỗi lầm của chúng ta phạm phải là ở điểm này. Cho nên nhất thiết phải học bù, phải bổ túc thêm trước đó. Không bổ túc thì sẽ không thể nào thành tựu được.

Do vậy, nhất định phải từ Đệ Tử Quy, Thái Thượng Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp Đạo để mà cấm rẽ. Nếu như không phải từ đây mà cấm rẽ, quý vị học thêm 300 năm nữa cũng vô ích. Quý vị có thể khai ngộ không? Chắc chắn không thể. Quý vị có thể đắc định không? Không thể được...” (Đây là tôi trích trong Tịnh Độ Đại Kinh Diễn Giải – Chủ giảng Hòa Thượng Tịnh Không)

“Không tin tưởng quý vị có thể thử xem, đến tuổi tác quý vị già rồi, một đời vẫn chưa thành tựu, hối hận thì cũng đã quá muộn rồi. Vốn có thể thành tựu, nhưng mà bản thân thì lại không nghe lời, chúng ta bỏ qua Tiểu thừa, sơ suất mất rồi.

Chúng ta thường thấy người học Phật, bất luận là xuất gia hay tại gia, khi chưa thông đạt Phật pháp, thì họ rất là thật thà, rất kiên thành. Nhưng hiểu được chút ít Phật pháp rồi bèn kiêu căng ngã mạn, coi thường người khác. Vậy là sai mất rồi! Không những học Phật sai, mà học Nho cũng sai luôn!

Viết thì một tay văn chương lỗi lạc, giảng thì đến nỗi hoa trời rơi là tả, nhưng trong tâm thì ngạo nghễ, ngã mạn, ghen ghét, nóng giận. Người ấy có học văn hay chăng? Không có học văn, đó là kiến thức nông cạn!

Quý vị muốn tu học pháp thế gian, xuất thế gian, vì sao tu học lại trở thành như vậy? **Nguyên nhân là do đánh mất cơ sở, không chiếu theo cơ sở để mà tu học!**” (Trích Sa Di Luật nghi yếu lược giảng giải – Chủ giảng Hòa Thượng Tịnh Không)

Bây giờ, chúng ta sẽ chuyển sang ý thứ hai mà bạn hỏi.

Thứ hai: Đệ Tử Quy là pháp hữu vi của Nho gia, vậy liệu có thể thoát luân hồi sinh tử hay không?

Tôi lại nói lại, ý này tôi quả thật không đủ trình độ để giải thích. Tuy nhiên trước đây cũng có đọc một số đoạn trích trong niệm Phật Thập Yếu của Hòa Thượng Thích Thiện Tâm có liên quan đến vấn đề bạn hỏi, và thấy là rất hay, nay xin trích ra đây để bạn tham khảo, sau đây mời các bạn lắng nghe:

“Mỗi một môn tuy tông chỉ không đồng, nhưng đều là phương tiện dẫn chung về Phật Tánh. Như một đô thành lớn có tám ngõ đi vào, mà ngõ

nào cũng tập trung về đô thị ấy. Các tông đại khái chia ra làm hai, là Không môn và Hữu môn (Đây chính là như bạn nói đấy ạ - vô vi và hữu vi).

- Không môn từ phương tiện lý tánh mà đi vào.

- Hữu môn từ phương tiện sự tướng mà đi vào.

Nhưng đi đến chỗ tận cùng thì dung hội tất cả, “sự” tức “lý”, “lý” tức “sự”, “tánh” tức “tướng”, “tướng” tức “tánh”. Nói cách khác: 'sắc tức là không, không tức là sắc, không và sắc chẳng có khác nhau.

Cho nên khi xưa có một vị đại sư tham thiền ngộ đạo, nhưng lại mật tu về Tịnh Độ. Lúc lâm chung, Ngài lưu bài kệ phó chúc lại cho đại chúng, rồi niệm Phật sắp vãng sanh. Một vị thiền giả bỗng lên tiếng hỏi:

- Cực Lạc là cõi hữu vi, sao Tôn đức lại cầu về làm chi?

Đại sư quát bảo:

- Người nói vô vi ngoài hữu vi mà có hay sao?

Thiền giả nghe xong chợt tỉnh ngộ.

Thế nên Thiền và Tịnh độ đồng về một mục tiêu. Hữu môn cùng Không môn, tuy dường tưởng tương hoại mà thật ra tương thành cho nhau vậy”. Cho nên nếu nói Nho giáo là pháp hữu vi, thì ngay Tịnh độ cũng chính là hữu vi, nhưng hữu vi nào có ngoài vô vi đâu?

Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm lời giảng của Hòa Thượng Tịnh Không một chút:

“Ngay cả khoa học gia rất cảm khái mà nói “khoa học phát triển trong bốn trăm năm gần đây, sanh ra ngộ nhận nghiêm trọng”. Cái sai lầm này chính là “pháp nhị phân”. Khoa học gia đem cái hiện tượng trong vũ trụ này phân thành hai, là vật lý cùng tâm lý. Pháp nhị phân này là sai lầm, là ngộ nhận. Từ phát hiện hiện tại mới biết được tâm lý cùng vật lý không thể phân tách, nó là một không phải là hai. Phân khai lại sanh ra rất nhiều các khái niệm sai lầm, làm rất nhiều sự việc sai lầm. Cho nên khoa học mang đến cho chúng ta không phải là hạnh phúc viên

mãn, mà tác dụng phụ so với chánh diện càng lớn. Đây chính là sai lầm của “pháp nhị phân” mà hình thành.”

Chúng ta tiếp tục lời giảng của Hoà Thượng Thích Thiện Tâm ạ.

“...Thuở xưa các bậc đại tri thức, mức tu chứng đã cao, biết tùy cơ nghi mà hóa đạo. Lại có những hành giả trong thời ấy có nhiều bậc thượng căn, nên giảng về lý “không” (tức là vô vi) thường có lợi.

Đời nay, người trung, hạ căn nhiều, cách giảng hóa nên dung hòa “sự lý”, “tánh tướng” (tức là không, và có), mới không gây nghi ngờ và làm thoái đạo tâm của người học Phật. Nếu đa số người chưa thể một bước đi thẳng vào cảnh chân không mà bác bỏ hình thức, tất sẽ diễn thành tai nạn “chưa được lên bờ đã vội phá bỏ chiếc bè”, làm sao tránh khỏi cảnh bị đắm chìm?

Lại còn một điều nên để ý. Nếu nói lý không mà mình chưa được không, hoặc chưa có đôi phần tư cách nào trên sự tu, tất chẳng thể cảm hóa người, chỉ thành cuộc tranh chấp hơn thua vô ích.

Trong hai lối chấp có và không, sự chấp không rất nguy hại. Kinh Lăng Già cùng Mật Nghiêm đều bảo: “Thà chấp có như non tu, chớ chấp không như hạt cải”. Chấp có, ý nói là hằng kiêng nhân quả, sợ tội phước, lo giữ giới, tụng niệm, làm lành, tuy bị hình thức bó buộc, không tự tại giải thoát, nhưng gây được công đức và thiện căn. Còn chấp không, mình đã chưa chứng được chân không, lại chẳng chịu theo hình thức, siêng tu công đức, tất sẽ bị luân hồi và đoạ lạc.

Pháp môn Tịnh Độ thời nay, tuy ít người tu chứng được Niệm Phật Tam Muội như khi xưa, nhưng có thể nương theo nguyện lực của mình, và bản nguyện của Phật A Di Đà, rồi đời nghiệp vãng sanh về cõi Tây Phương Cực Lạc. Khi về cõi ấy rồi thì không còn luân hồi, không còn bị thoái chuyển, lần lần tu tập cho đến lúc chứng quả Vô Sinh”.

Ví như người yếu chân đi núi, phải nương nhờ cây gậy mà tiến bước ạ. Lúc đầu là phải như vậy, cho đến khi đủ sức rồi thì buông gậy mà tiến thẳng tới đích.

Câu hỏi của bạn xin chia sẻ đến đây thôi.

Vâng ạ! Thời gian của chúng ta đã hết. Bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ bàn tiếp về thái độ học tập Đệ Tử Quy thứ 2, đó là giải đãi, và lười nhác

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]
